

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/213676,14-lutego-Narodowy-Dzien-Pamieci-Zolnierzy-Armii-Krajowej.html>

01.04.2026, 11:49

14 lutego – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej

Polecamy materiały Instytutu Pamięci Narodowej poświęcone Armii Krajowej.

14.02.2026

Nowa Strona Box 25.02.14 AK-12

14 lutego 2026 roku po raz drugi będziemy obchodzić Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej. To święto państwowe zostało uchwalone 9 stycznia 2025 roku w hołdzie żołnierzom Armii Krajowej – największej konspiracyjnej armii w podbitej przez Niemcy i Rosję Europie, armii, która jako zbrojne ramię Polskiego Państwa Podziemnego prowadziła bohaterską walkę o odzyskanie przez Rzeczpospolitą Polską suwerenności i niepodległości, a której żołnierze po II wojnie światowej byli prześladowani przez władze komunistyczne zależne od Związku Sowieckiego – czytamy w preambule ustawy.

Rota przysięgi Armii Krajowej, obowiązująca od lutego 1942 r.

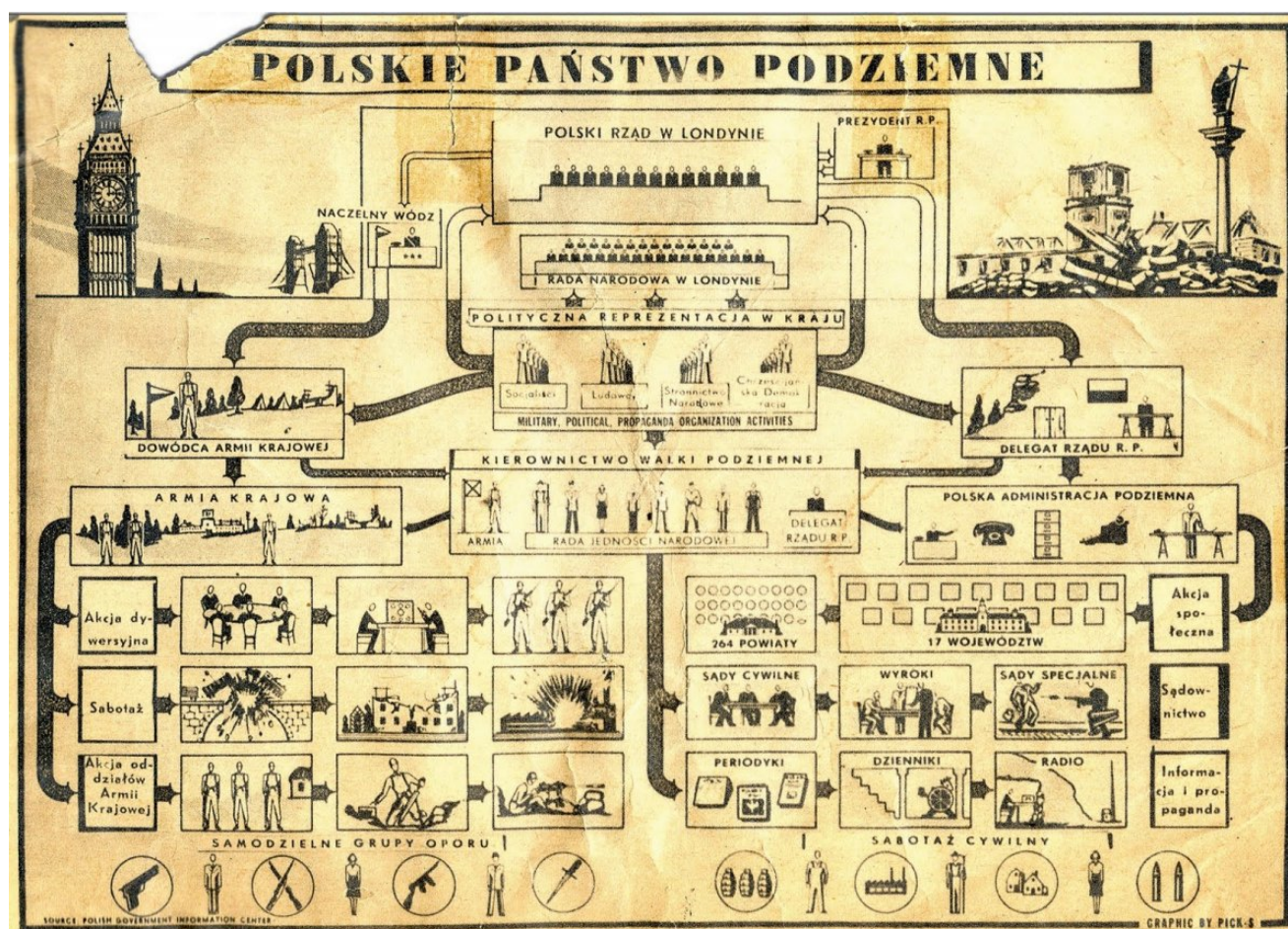
Przyjmowany: W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Marii Panny Królowej Korony Polskiej, kładę swe ręce na ten święty krzyż, znak męki i zbawienia, i przysięgam być wierny ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięcie na straży jej honoru i o wyzwolenie jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił, aż do ofiary życia mego. Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i rozkazom naczelnego wodza oraz wyznaczonemu przezeń dowódcy Armii Krajowej będę bezwzględnie posłuszny, a tajemnicy niezłomnie dochowam, cokolwiek by mnie spotkać miało. Tak mi dopomóż Bóg.

Przyjmujący: Przyjmuję cię w szeregi Armii Polskiej, walczącej z wrogiem w konspiracji o wyzwolenie ojczyzny. Twym obowiązkiem będzie walczyć z bronią w rękę. Zwycięstwo będzie twoją nagrodą. Zdrada jest karana śmiercią.

84 lata temu, 14 lutego 1942 roku, Naczelnny Wódz gen. Władysław Sikorski przekształcił Związek Walki Zbrojnej w Armię Krajową i mianował jej dowódcą generała Stefana Roweckiego ps. Grot (był dowódcą AK do 30 czerwca 1943 roku). Kolejnymi dowódcami Armii Krajowej byli generałowie: Tadeusz Komorowski ps. Bór - do 2 października 1944 r., Leopold Okulicki ps. Niedźwiadek - do 19 stycznia 1945 roku.

[Armia Krajowa](#) była największą podziemną armią w okupowanej przez Niemcy i ZSRS Europie. W 1944 r. jej liczebność osiągnęła ponad 350 tys. zaprzysiężonych żołnierzy, w tym około 10 tys. oficerów.

Armia Krajowa nie była tylko jedną z organizacji dywersyjnych utworzonych do walki z okupantem, ale było to zbrojne ramię [polskiego państwa podziemnego](#), zorganizowanej tajnej struktury funkcjonującej na obszarze II Rzeczypospolitej, prowadzącej działalność administracyjną, polityczną, wojskową, sądowniczą, administracyjną. W ramach polskiego państwa podziemnego funkcjonowało m.in. tajne szkolnictwo na każdym poziomie, działały wydawnictwa.

Armia Krajowa jako część polskiego państwa podziemnego miała ogromny wpływ na całe społeczeństwo polskie. Była symbolem niezgody na zniewolenie, mobilizowała do powszechnego oporu wobec okupantów, jednoczyła naród we wspólnej sprawie: walce o niepodległą Ojczyznę. Po rozwiązaniu Armii Krajowej do jej etosu nawiązywali wszyscy, którzy walczyli nadal w podziemiu antykomunistycznym. Po wojnie żołnierze AK byli prześladowani, więzieni, często

skazywani na karę śmierci, jak Łukasz Ciepliński, gen. Emil Fieldorf ps. Nil, rtm. Witold Pilecki.

M O D L I T N A
~~Modlitwa~~

Odmawiana w "Młodzieżowce" N.O.W.
i O.F."Szczerbiec" oraz O.D.B.-AK"Jastrzębski"

Panie Boże Wszechmogący!
Daj nam siłę
I moc wytrwania
W walce o Wielką Polskę!
Którą poświęcamy całe nasze życie!
Niech z krwi niewinnie przelanej
Braci naszych!
Pomordowanych w lochach Gestapo i Czeki
I przez bandy ukraińskie,
Niech z łez matek naszych i sióstr
Wyrzuconych z odwiecznych swych siedzib,
Niech z mogił Żołnierzy Polskich,
Poległych na polach Polski
I frontach całego świata
Powstanie WIELKA, NARODOWA i KATOLICKA POLSKA
O Mario !
Królowo Korony Polskiej!
Błogosław pracy naszej
I Orężowi naszemu!
Spraw Miłościwa Pani,
Patronko naszych Racerzy,
By wkrótce!
U stóp Jasnej Góry
I Ostrej Bramy
Załopotały Polskie Sztandary!
Z Tym Wizerunkiem
I Orłem Białym
Na czele!

Amen !

spisał "Maćko" z O.P."Szczerbiec" K.O.A.K."Murawa"
w 1944r.

Modlitwa żołnierzy NOW-AK. Życiorys-relacja -Karola Jakubowskiego ps. Maćko, Archiwum płk. Dąbrowy-Kostki. Zbiory IPN

► Polecamy materiały IPN poświęcone Armi Krajowej

► Fotografie - z Archiwum IPN

Trzech niezidentyfikowanych powstańców z nieustalonego oddziału AK stoi na jednej z ulic w Śródmieściu Północnym, fot. Henryk Śmigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-28-3-1

Kilku niezidentyfikowanych powstańców z nieustalonego oddziału AK na barykadzie na ul. Chmielnej między Hotelem Astoria a narożną kamienicą, fot. H. Śmigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-26-3-1

Kilku niezidentyfikowanych powstańców z nieustalonego oddziału AK na barykadzie na ul. Chmielnej między Hotelem Astoria a narożną kamienicą, fot. H. Smigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-26-4-1

Ranni powstańcy z oddziału AK i sanitariuszki w sali jednego ze szpitali powstańczych IV Zgrup. Gurt przy ul. Złotej 22 lub 58, ewent. przy ul. Chmielnej, fot. H. Smigacz, z zasobu IPN, sygn. IPNBU-2-21-32-1-1

Lekarz i pielęgniarka przy rannym powstańcu, szpital powstańczy IV Zgrupowania Gurt przy ul. Złotej 22 lub 58, ewent. przy ul. Chmielnej 28, fot. Henryk Śmigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-32-17-1

Personel medyczny i ranni powstańcy z oddziału AK w sali jednego ze szpitali powst. IV Zgrupowania Gurt przy ul. Złotej 22 lub 58, ewent. przy ul. Chmielnej 28, fot. H. Śmigacz, z zasobu IPN, sygn. IPNBU-2-21-32-5-1

Niezidentyfikowany powstaniec idzie wykopanym przejściem na jednej z ulic w Śródmieściu Północnym, fot. Henryk Smigacz, z zasobu Archiwum IPN, IPNBU-2-21-29-1-1

Rząd drewnianych krzyży najprawdopodobniej na zbiorowej mogile na cmentarzu powstańczym w Śródmieściu Północnym, fot. Henryk Smigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-33-1

Dwie prowizoryczne mogiły ofiar na cmentarzu powstańczym na podwórzu jednej z posesji w Śródmieściu Północnym, fot. Henryk Smigacz, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNBU-2-21-33-2

Stefan Rowecki Grot - portret przedwojenny, fot. źródło AIPN, sygn. IPNBU-2-1-3-2-1

Zdjęcie portretowe gen. dyw. Tadeusza Bora Komorowskiego, fot. źródło AIPN sygn. IPNBU-2-1-6-1-1

gen. Leopold Okulicki ps. Niedźwiadek, fot. źródło AIPN, sygn. IPNBU-2-1-4-1-1

Ksiądz Michał Woś ps. Ursus zeznaje na sali sądowej Sądu Okręgowego w Przemyślu, NSZ AK, źródło AIPN, sygn. IPNBU-3-3-25-3-1

gen. August Emil Fieldorf ps. Nil - zdjęcie sygnalityczne, fot. AIPN, sygn. IPNBU-11-1-31-1-1 (1)

Fotografie sygnalistyczne Marii Szelągowskiej z kartoteki Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie, wykonane po jej aresztowaniu w maju 1947 r., fot. AIPN, sygn.IPNBU-2-1-1-4-1 (1)

Jan Bytnar ps. Rudy, harcmistrz, podporucznik, batalion Zośka, Armia Krajowa, źródło AIPN, sygn. IPNBU-13-1-34-2-1

Fotokopia zdjęcia portretowego Krzysztofa Kamila Baczyńskiego ps. Krzyś - uczestnik powstania warszawskiego w szeregach batalionu Parasol, poległ 4 VIII 1944 r., fot. źródło AIPN, sygn. IPNBU-13-1-30-1

Zygmunt Adam Ludwiczak ps. Mundek, członek Szarych Szeregów rozstrzelany 26-06-1944 r. przez niemiecką żandarmerię w grupie 10 osób obok szosy z Kawęczyna do Ząbek, źródło AIPN, sygn. GK-6-3-21-1-1

Grupa jedenastu partyzantów z oddziału Harnaś pozuje do zdjęcia trzymając broń przed nieznanym budynkiem w miejscowości Toporzysko, fot. AIPN, sygn. IPNkr-3-3-18-1-1

Grupa żandarmów niemieckich z posterunku w Działoszycach rozbrojona przez oddział Batalionów Chłopskich Pazura, wchodzący w skład batal. inform. 106 Dywizji Piechoty AK, fot. źródło AIPN, sygn. IPNkr-2-12-10-1-1

Kombatanci z Armii Krajowej - Grupy Kampinos w kondukcie pogrzebowym na Placu Zwycięstwa. Uroczystości pogrzebowe Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego, fot. z zasobu Archiwum IPN IPNBŮ-11-5-21-93-1

Madej Felicja, c. Grzegorza. Członkini AK. Fot. pochodzi z oświadczeń osób korzystających z ustawy o amnestii z 22 lutego 1947 r. z rejonu Dolnego Śląska, źródło AIPN, sygn. IPNWr-3-3-1-1408-1

Fussek Maria, c. Jana, AK, fot. źródło AIPN, sygn. IPNWr-3-3-1-465-1

Euzebia Gradowska (ps. Magda) - żołnierz ZWZAK, łączniczka i kolporterka prasy podziemnej, żona Mariana Gradowskiego, fot. AIPN, sygn. IPNLd-20-1-9-13-1

► Archiwum IPN - zbiory dokumentów

● [Inwentarz Kolekcji Zdzisława Gwozdka](#) - broszura do pobrania

- [Archiwum pułkownika Stanisława Dąbrowy-Kostki w zasobie IPN](#)
- [Wojenna Warszawa w obiektywie Henryka Śmigacza](#)

W czasie powstania warszawskiego Henryk Śmigacz był jednym z fotoreporterów Delegatury Rządu na Kraj. Zdjęcia z tego okresu przedstawiają zgliszcza gmachów i kamienic warszawskiego Śródmieścia. Fotografie powstańcze Henryka Śmigacza stanowią jedynie niewielką (82 szt.) część, która ocalała z około 2 tys. negatywów, jakie fotograf ukrył w piwnicy swojego mieszkania i fotograficznego atelier przy ul. Złotej 24 przed kapitulacją i opuszczeniem Warszawy. [Sygnatura IPN BU 4111]

- [Osobiste archiwum Stanisława Małkiewicza](#)

Stanisław Małkiewicz był ostatnim dowódcą Placówki AK w Zwoleniu, a zarazem nieustrudzonym kronikarzem losów swoich kolegów, dowódców i podkomendnych w czasie II wojny światowej. W prywatnym archiwum zgromadził cenną kolekcję najróżniejszych materiałów, poczynając od fotografii, kończąc na dwóch tomach wspomnień.

Więcej:

<https://inwentarz.ipn.gov.pl/>

[Archiwum Pełne Pamięci](#)

► Odnalezieni i zidentyfikowani przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN

W trakcie prac zrealizowanych w Polsce i na Litwie przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji odnaleziono i zidentyfikowano szczątki 210 żołnierzy Armii Krajowej (członków i współpracowników Związku Walki Zbrojnej, Armii Krajowej, Delegatury Sił Zbrojnych, organizacji „Wolność i Niezawisłość”).

► Groby weteranów - żołnierzy AK wpisanych do ustawowej ewidencji

Od momentu wejścia w życie *ustawy o grobach weteranów walk o wolności niepodległości Polski* (2019-2024) do prowadzonej przez BUWiM IPN ewidencji wpisano 10 000 mogił, w tym 1989 mogił żołnierzy Armii Krajowej, co stanowi blisko 20 procent ogólnej liczby. Wśród mogił żołnierzy AK w 405 pochowane są kobiety. Ewidencja obejmuje także groby weteranów zmarłych na emigracji i pochowanych poza granicami Polski.

Osoby w nich pochowane często prowadziły działalność niepodległościową również w okresie wcześniejszym, a także brały udział w walkach, np. w wojnie polsko-bolszewickiej lub wojnie obronnej 1939 r. lub później w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie albo w powojennym podziemiu antykomunistycznym.

Wybrane przykłady:

[Starzyński Tadeusz](#) - uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Armii Krajowej, Cichociemny, uczestnik powstania warszawskiego, który po konspiracyjnym szkoleniu, w grudniu 1942 r., został zaprzysiężony w Oddziale Specjalnym Sztabu Naczelnego Wodza. Został również instruktorem cichociemnych w zakresie legendowania oraz organizacji służb bezpieczeństwa. Na początku 1944 r. przeniesiono go do Głównej Bazy Przerzutowej w Brindisi we Włoszech. Swoją skok bojowy wykonał w nocy z 8 na 9 kwietnia 1944 r.

na placówkę odbiorczą w okolicach Dobieszyna, w ramach operacji lotniczej „Weller7”. Po aklimatyzacji przydzielono go do Wydziału Kontrwywiadu i Bezpieczeństwa w Oddziale II Komendy Głównej AK. Zastępował kierownika komórki 997. W konspiracji działał jako Tadeusz Parowski, używał też pseudonimów: „Ślepowron”, „Narcyz” oraz „Gzysm”. Podczas powstania warszawskiego pozostawał w dyspozycji dowódcy wydziału, a po kapitulacji miał odpowiadać za zabezpieczenie dokumentów kontrwywiadu. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie – grób wyremontowany przez IPN w 2023 r.

Więcej:

[Kapitan Tadeusz Starzyński bohaterem kolejnej odsłony projektu Archiwum IPN „Historia w artefaktach zapisana”](#)

[Zajac Józef](#) – uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, kampanii wrześniowej, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, Cichociemny, żołnierz Armii Krajowej ps. „Kolanko” walczący w powstaniu warszawskim. Zrzucony do okupowanej Polski w nocy 4/5 maja 1944 r., w sezonie operacyjnym „Riposta”, w operacji lotniczej „Weller 26” na placówkę „Szczur”.

Do 31 lipca 1944 r. działał w oddziałach leśnych AK. Ranny w rękę podczas udzielania pomocy rannemu koledze, ppor. Adamowi Dąbrowskiemu, ps. Puti. Wraz z kurierem Delegatury Rządu na Kraj udał się do Warszawy. Następnie został przydzielony do 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty (pod ps. Zawór), jednak przydział ten nie został zrealizowany. Od 5 maja do 31 lipca 1944 r. przydzielony do Okręgu Warszawa AK, 1 sierpnia 1944 r. przyłączył się do oddziału szturmującego budynek PAST-y przy ul. Zielnej. Wraz ze swoją grupą walczy z czołgami i piechotą niemiecką w rejonie ulic: Bagno - Świętokrzyska - Prózna, Zielna - gmach PAST-y. 5 sierpnia dnia nawiązuje łączność z 41 kompanią "Romański", dowodzoną przez por. Romana Alojzego Wyczółkowskiego. 5 sierpnia 1944 r. mianowany zastępcą dowódcy 9 kompanii Batalionu Kiliński. Lekko ranny 19 września 1944 r. podczas wizytowania placówki "Królewska 16". Przez ok. 2 dni przebywał w Punkcie Sanitarno-Opatunkowym kompanii przy ul. Próznej 14. Za męstwo i osobistą odwagę w czasie Powstania Warszawskiego odznaczony przez Dowódcę Armii Krajowej Krzyżem Walecznych po raz trzeci i czwarty (rozkaz nr 512 z sierpnia 1944). Na rozkaz dowódcy Batalionu "Rum", kpt. Kazimierza Bilskiego, wraz ze swoim oddziałem poszedł do niewoli. Pochowany Cmentarz 143 Gunnersbury Ave. Londyn Wielka Brytania.

[Stanisław Marusz](#) – skoczek narciarski, olimpijczyk, żołnierz ZWZ - AK, kurier tatrzański. W październiku 1939 roku włączył się do działalności konspiracyjnej, udostępniając budynek schroniska jako punkt przerzutowy dla kurierów tatrzańskich. Został zaprzysiężony do służby w ZWZ pod pseudonimem „Przestalski”. Posługiwał się także pseudonimami „Staszek” i „Sroka”. Pełnił służbę kurierską w Oddziale Łączności Zagranicznej KG ZWZ „Zagroda” na trasie Zakopane - Budapeszt. Przez Tatry i Słowację przeprowadzał ludzi, przewoził materiały konspiracyjne i pieniądze na działalność podziemną. Organizował także kryjówki dla członków organizacji niepodległościowych poszukiwanych przez Niemców. W styczniu 1940 r. został po raz pierwszy zatrzymany przez słowacką straż graniczną nad Szczyrbskim Jeziolem w Tatrach, jednak zdołał uciec z posterunku żandarmerii. Dwa miesiące później aresztowano go drugi raz, kiedy wraz z żoną Ireną przeprawiał się przez rzekę Hornad na granicy słowacko-węgierskiej. Zostali oni przekazani Niemcom. Maruszowie byli przetrzymywani w więzieniach w Preszowie, Krynicy, Muszynie, Nowym Sączu i zakopiańskim Palace. Po okrutnym przesłuchaniu w siedzibie zakopiańskiego gestapo Stanisław Marusz został przewieziony do więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie. Za cenę wolności, Marusz był namawiany do współpracy i trenowania

niemieckich skoczków narciarskich. Po stanowczej odmowie został skazany na karę śmierci i oczekiwał na wykonanie wyroku. 2 lipca 1940 roku, na dzień przed egzekucją, dokonał brawurowej ucieczki, wyskakując z celi przez okno na pierwszym piętrze oraz wspinając się na czterometrowy więzienny mur. W czasie ucieczki został ranny. Początkowo ukrywał się w Bronowicach, a następnie piechotą wrócił do Zakopanego. Pod koniec lipca przedostał się do Kościeliska i przeszedł na Węgry gdzie, jako Stanisław Przestalski, mieszkał w obozie dla cywilnych uchodźców. Potajemnie trenował węgierskich narciarzy oraz pracował przy projektowaniu i budowie skoczni narciarskich w Koszycach i Borsafire. W listopadzie 1941 roku podjął misję kurierską do Zakopanego, a następnie wrócił do Budapesztu, gdzie aż do zakończenia wojny prowadził punkt kontaktowy dla kurierów tatrzańskich. Pochowany na Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

[Najważniejszy skok w życiu. Ucieczka Stanisława Marusarza z więzienia](#)

Kujawiński Stanisław - Cichociemny, żołnierz Armii Krajowej ps. Skoczek, Żonkil, Wodnik. W nocy z 14/15.09.1943 r. odbył skok w ramach operacji lotniczej „Neon 8” na placówkę odbiorczą „Czajnik” w okolicach Tłuszcz. Po okresie aklimatyzacyjnym w Warszawie, w listopadzie został skierowany do Okręgu AK Lublin z zadaniem pracy na radiostacji nr 31 KG. Działał wraz z oddziałem „Zenona”. Za akcję we wsi Jezioro w czerwcu 1944 r. otrzymał Krzyż Walecznych. 22.11.1944 r. aresztowany przez NKWD podczas nadawania we wsi Koszały. Rozprawa przed Wojskowym Sądem Garnizonowym w Lublinie 1 lutego 1945 r. zakończyła się wyrokiem śmierci, który zamieniono na 10 lat, potem na 5 lat. Zwolniony z więzienia we Wronkach 29 grudnia dzięki zabiegom żony Lucyny Czajki ps. Brylant, byłej łączniczki przydzielonej do radiostacji. Miał być świadkiem w procesie 16-stu. Pod groźbą aresztowania uciekł w styczniu 1946 r. do Wielkiej Brytanii. Otrzymał tam przydział do IV baonu łączności 1. Dywizji Pancerniej. Służył w PSZ do 11.09.1946 r, a od września 1948 r. pozostał w Polskim Korpusie Przysposobienia i Rozmieszczenia. Zdemobilizowany w 1948 r. Pochowany na cmentarzu Southern Cemetery and Wilford Hill Crematorium w Wielkiej Brytanii. Wraz z nim w mogile spoczywa jego żona Lucyna z domu Czajka Kujawińska- Tarnowska - kapitan Armii Krajowej ps. Brylant, łączniczka oddz. „Zenona” przy 54. pp 9. Dywizji Podlaskiej AK.

ks. Bolesław Stefański - żołnierz Armii Krajowej, udzielał pomocy Żydom, którym wyrabiał nowe, „aryjskie dokumenty”, a na plebanii przechowywał. Wstąpił do Związku Walki Zbrojnej, przyjmując pseudonim "Stefan". Polityczne sympatie skierowały go do Stronnictwa Narodowego, z którym związał się na przełomie 1940 i 1941 r. jako kierownik organizacyjny w powiecie sochaczewskim. Działalność konspiracyjna ks. Stefańskiego nie uszła uwagi Niemców, zagrożony aresztowaniem zdecydował się szukać bezpiecznego schronienia w oddziale partyzanckim Armii Krajowej porucznika „Pęka”, a później porucznika „Zyga”. Za okazane męstwo otrzymał Krzyż Virtuti Militari. Po wojnie więziony i torturowany przez komunistów. Przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie skazany na karę śmierci (jako pierwszy kapłan), choć nikogo nie zabił ani nie popełnił żadnej zbrodni. Ułaskawiony, karę śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie, potem na 15 lat pozbawienia wolności. Wyszedł na wolność 14 lutego 1954 r. Zmarł 10 lat później. Pochowany na cmentarzu parafialnym parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Maciejowicach.

Więcej:

[Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej ks. Bolesława Stefańskiego ps. „Przybylski” - Marki k. Warszawy, 24 września 2023 oraz broszura o ks. Bolesławie Stefańskim - do pobrania](#)
[„Sumienie Hioba. Rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim”](#)

[Elżbieta Magdalena Zawacka ps. „Zo”, „Zelma”](#) - generał brygady, żołnierz Kobiecego Batalionu Pomocniczej Służby Wojskowej, Służby Zwycięstwu Polski-Związku Walki Zbrojnej-Armii Krajowej, uczestniczka powstania warszawskiego, członek Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Była organizatorką szlaków zachodnich KG AK. W latach 1939-1945, posługując się fałszywymi dokumentami, ponad sto razy przekraczała granice, przenosząc wiadomości i meldunki. Pełniła funkcję zastępcy szefa „Zagrody”- Działu Łączności Zagranicznej Oddziału V Sztabu Komendy Głównej AK. W lutym 1943 r. jako emisariuszka Komendanta Głównego AK wyruszyła przez Niemcy, Francję, Andorę, Hiszpanię i Gibraltar do Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie. Na własną prośbę powróciła do kraju, skacząc na spadochronie na teren okupowanej Polski 10 września 1943 r. (dołączyła tym samym, jako jedyna kobieta, do grona cichociemnych). Pracowała w szefostwie Wojskowej Służby Kobiet KG AK. Podczas powstania warszawskiego wspólnie z innymi kobietami żołnierzami ze Sztabu Wojskowej Służby Kobiet przygotowywała instrukcje i wytyczne dotyczące służby kobiet. Po upadku powstania warszawskiego nadal działała w służbie Państwa Podziemnego. Z Krakowa kierowała szlakami zachodnimi, prowadzącymi do bazy szwajcarskiej. Po zakończeniu wojny włączyła się w struktury konspiracji antykomunistycznej w ramach organizacji Wolność i Niezawisłość. 5 września 1951 aresztowana przez funkcjonariuszy UB w Olsztynie. 23 stycznia 1952 wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie skazana na pięć lat więzienia. Po kolejnych rewizjach wyroku wymiar kary zwiększono na 7 lat, a następnie na 10 lat więzienia. Osadzona początkowo w więzieniu w Fordonie, następnie w Grudziądzu i Bojanowie. Po amnestii zwolniona 24 lutego 1955. Do 1965 nauczycielka, min. w szkołach w Toruniu. Uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych, wykładowca, adiunkt w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku (późniejszy Uniwersytet Gdański). Do 1975 obroniła habilitację oraz zdobyła docenturę. Do sierpnia 1978 docent na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Mianowana profesorem nauk humanistycznych w 1996. Represjonowana przez funkcjonariuszy bezpieki. Od 1 września 1978 na emeryturze, zaangażowana w dokumentowanie wojennej historii konspiracji pomorskiej, głównie działań kobiet na frontach II wojny światowej. Od 1981 wiceprzewodnicząca Rady Kombatantów przy NSZZ „S” w Gdańsku, szefowa Komisji Historycznej. W stanie wojennym represjonowana. Pochowana cmentarz św. Jerzego w Toruniu, ul. Gałczyńskiego.

Więcej:

[Elżbieta Zawacka. Jedyna cichociemna](#)

- [Elżbieta Zawacka „Zo” - film dokumentalny](#)
- [Elżbieta Zawacka - generał, skoczek spadochronowy, profesor \[spot edukacyjny\]](#)
- [Elżbieta Zawacka - Brigadier General, Parachute Jumper, university professor \[educational film\]](#)

[Maria Wittek](#) - generał brygady Wojska Polskiego, żołnierz POW, uczestniczka wojny polsko-ukraińskiej, wojny polsko-bolszewickiej, kampanii wrześniowej i Powstania Warszawskiego o ps. Mira. Od października 1939 r. do stycznia 1945 r. była szefem Wojskowej Służby Kobiet w Komendzie Głównej w Związku Walki Zbrojnej - Armii Krajowej. Jej mieszkanie u Sióstr Urszulanek przy ul. Gęsiej 1 (obecnie ul. Wiśłana 1) aż do upadku Powstania było jednym z głównych ośrodków polskiej konspiracji. Przynależała do Komendy Głównej Armii Krajowej - Oddział I (Organizacyjny) - Wojskowa Służba Kobiet (WSK, „Spółdzielnia”, „Czytelnia”). Pochowana Cmentarz Wojskowy na Powązkach w Warszawie.

Więcej:

[General Maria Stanisława Wittek – dwukrotna dama Virtuti Militari](#)

[Wanda Modlibowska](#) – pilot łącznikowy w Eskadrze Sztabowej w Warszawie podczas kampanii wrześniowej, żołnierz Armii Krajowej, uczestniczka powstania warszawskiego, ps. „Marta”. Po kampanii 1939 roku przedostała się do Rumunii, a stamtąd do Francji, gdzie została powołana do pracy w Dowództwie Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej w Paryżu. Po przejściu przeszkolenie z zakresu szyfrowania powróciła do Polski. Początkowo była kurierką Delegatury Rządu na Kraj, następnie została kierowniczką tamtejszego sekretariatu, komórki szyfru i zastępcą dyrektora Biura Prezydialnego Delegatury. Modlibowska brała udział w Powstaniu Warszawskim jako żołnierz Armii Krajowej, za co została odznaczona Krzyżem Walecznych. Wraz z biurem Delegatury - ukrywała się w podwarszawskim Milanówku, gdzie 4 marca 1945 roku została aresztowana przez NKWD. Pochowana na dawnym cmentarzu przykościelnym w Gostyniu, kaplica grobowa rodzin Budziszewskich i Modlibowskich.

Więcej:

[Wanda Modlibowska – niesamowita pilotka szybowców i działaczka konspiracyjna](#)

Maria Pajerska – uczestniczka wojny obronnej 1939 r., żołnierz ZWZ-AK, Komendant Rejonu przerzutowo – łącznikowego „Teresa” w Nowym Targu, kurierka i organizatorka szlaków przerzutowych na Węgry. Maria przez jakiś czas pracowała w łączności zagranicznej w Warszawie, następnie KG AK powierzyła jej zorganizowanie wraz z Janem Porębskim, oddziału na terenie Mazowsza, mającego przyjmować zrzuty pieniędzy i broni. Maria kilkakrotnie sama przewoziła je do Warszawy, ponadto pilotowała kurierów zrzuconych na spadochronach. Kryptonim oddziału przyjmującego zrzuty brzmiał „Skrzydła”. Po przejęciu tej działalności przez Wydział Zrzutów (kryptonim „Import”) jako „Janeczka” została przeniesiona do pracy kurierskiej m.in. na trasie Warszawa-Lwów. Po powrocie z jednej z akcji, podczas której Maria przewoziła

ważne dokumenty do Lwowa, a potem aż do Bukaresztu okazało się, że jest obserwowana. Jan Porębski, z którym współpracowała załatwił jej nową sfałszowaną kenkartę na nazwisko Maria Porębska, od tego dnia aby chronić Marię mieli udawać małżeństwo. Z każdym dniem niebezpieczeństwo pojęcia rośnie, gestapowcy posługiwali się jej zdjęciem podczas badań aresztowanych osób, a jej kartoteka w Gestapo była wypełniona po brzegi. 12 sierpnia 1942 r. nad ranem Maria Pajerska została aresztowana przez Gestapo. Podczas ubierania się poprosiła pilnującego ją gestapowca o podanie grzebienia. Grzebień zawierał maleńką skrytkę, z której wyjęła opłatek z cyjankiem potasu. Przed wyprowadzeniem z mieszkania popełniła samobójstwo połykając truciznę. Pochowana na Cmentarzu Bródnowskim pod pseudonimem „Teresa”. Potem staraniem rodziny wyryto na tablicy nagrobnej jej prawdziwe imię i nazwisko: Pajerska-Porębska.

W trakcie zrealizowanych dotychczas w Polsce i na Litwie przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji prac odnaleziono i zidentyfikowano szczątki 210 żołnierzy Armii Krajowej (członków i współpracowników Związku Walki Zbrojnej, Armii Krajowej, Delegatury Sił Zbrojnych, organizacji „Wolność i Niezawisłość”).

► Publikacje Wydawnictwa IPN do pobrania [PL]

- [Walcząca Rzeczpospolita 1939-1945](#)
- [„Historia jak w powieści”. Alfred Jesionowski, przedwojenny inteligent](#)
- [Operacja „Freston”. Spóźniona aliancka misja](#)
- [Operacja „Dorsze”](#)
- [Krzysztof Kamil Baczyński](#)
- [Polskie Państwo Podziemne Na Pomorzu w latach 1939-1945](#)
- [Akcja Bollwerk](#)
- [Cichociemni 1941-1945. W 80. rocznicę pierwszego skoku bojowego do Polski](#)
- [Generał Stefan Rowecki „Grot” \(1895-1944\)](#)
- [Rotmistrz Witold Pilecki \(1901-1948\)](#)
- [Pułkownik Łukasz Ciepliński \(1913-1951\)](#)
- [Danuta Siedzikówna „Inka”](#)
- [Generał brygady Antoni Chruściel \(1895-1960\)](#)
- [Generał brygady Elżbieta Zawacka „Zo” \(1909-2009\)](#)
- [Karolina Lanckorońska \(1898-2002\)](#)
- [Jan Rodowicz „Anoda” \(1923-1949\)](#)
- [Stanisław Sojczyński „Warszyc” \(1910-1947\)](#)
- [Major Hieronim Dekutowski „Zapora” \(1918-1949\)](#)
- [Powstańcy warszawscy](#)
- [Generał Leopold Okulicki „Niedźwiadek” \(1898-1946\)](#)
- [Generał August Emil Fieldorf „Nil” \(1895-1953\)](#)
- [Profesor Tomasz Strzembosz \(1930-2004\)](#)
- [Mecenas Władysław Siła-Nowicki \(1913-1994\)](#)
- [Leszek Biały „Jakub” \(1919-1945\)](#)
- [Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Tysiąclecia \(1901-1981\)](#)
- [Jan Piwnik „Ponury”](#)
- [Grażyna Lipińska](#)
- [Jan Szypowski „Leśnik”](#)
- [Tadeusz Zieliński „Igła”](#)
- [Adolf Pilch „Góra”, „Dolina”](#)
- [Jan Rossman](#)

- [Antoni Kopaczewski „Lew”](#)
- [Andrzej Rudolf Czaykowski „Garda”](#)
- [Ewa Matuszewska „Mewa”](#)
- [Henryk Lewczuk „Młot”](#)
- [Kazimiera Grabowska „Wdowa”](#)
- [Jan Żabiński „Franciszek”](#)
- [Stefan Głogowski „Józef”](#)
- [Jan Kajus Andrzejewski „Jan”](#)
- [Stefania Perzanowska](#)
- [Stefan Korboński 1901-1989](#)
- [Jeden z „wyklętych”. Feliks Selmanowicz „Zagończyk” 1904-1946](#)
- [Kapliczka na Wykusie. Wokół powstania Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury” - „Nurt”](#)
- [Józef Kuraś „Ogień” i Zgrupowanie Partyzanckie „Błyskawica”](#)
- [Wojciech Stypuła „Bartek”](#)
- [Wojciech Frodyma „Mucha”, Ryszard Kłaput „Pomsta”, Tadeusz Kościelniak „Silny”](#)
- [Testament Polski Walczącej. Ostatnie przesłanie Polskiego Państwa Podziemnego](#)
- [Podporucznik Kazimierz Chmielowski „Rekin” 1925-1950](#)
- [Memoriał Zrzeszenia WiN do Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych](#)
- [Tadeusz Gajda „Tarzan”, Wiesław Budzik „Roland”. Broszura edukacyjna](#)
- [Stefan Balicki „Bylina”, Stanisław Szajna „Orzeł”. Broszura edukacyjna](#)
- [Mikołaj Mazur „Pasek”, Władysław Nowak „Groźny”. Broszura edukacyjna](#)
- [Ocalić od zapomnienia. Kielecczyzna 1939-1945](#)
- [„Wiarusy”. Broszura edukacyjna](#)
- [W służbie Niepodległej. Henryk Glass \(1896-1984\)](#)

► Portal przystanekhistoria.pl: artykuły, audio/wideo:

► [Armia Krajowa](#)

► [Akcja „Burza”](#)

► [Polskie Państwo Podziemne](#)

► [August Emil Fieldorf](#)

► [Leopold Okulicki](#)

► [Powstanie Warszawskie. Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego - 1 sierpnia 2023](#)

► [14 lutego - Z miłości do Polski! 81. rocznica przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową](#)

► Teksty, m.in.:

- [dr. hab. Karol Polejowski, Wojsko wolnej Polski](#) - tekst na temat Armii Krajowej, w ramach projektu „Opowiadamy Polskę światu” ukazał się na portalu www.WszystkoCoNajwazniejsze.pl
- [Karol Nawrocki: „Pokolenie AK”](#)
- [Andrzej Chmielarz, Armia Krajowa](#)
- [Piotr Niwiński, Powstanie Armii Krajowej](#)
- [Tomasz Łabuszewski, Wielki szczęściarz. Józef Bandzo \(1923-2016\)](#)

- [Teodor Gąsiorowski, Burza nadeszła od wschodu](#)
- [Teodor Gąsiorowski, Kazimierz Tumidajski \(1897-1947\)](#)
- [Piotr Niwiński, Wileński i Nowogródzki Okręg AK w walce z władzą sowiecką 1944-1945](#)
- [Piotr Niwiński, Powstanie Armii Krajowej](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Karol Nawrocki, Największa armia podziemna świata](#)
- [\[TEKST + AUDIO\] 79. rocznica aresztowania generała Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” przez Sowieców](#)
- [Kalendarium: Operacja „Ostra Brama” – 7 lipca 1944 r.](#)
- [Justyna Błażejowska, O elementarną godność i prawdę. „Na spotkanie ludziom z AK”](#)

► Wydawnictwa IPN

- [80. rocznica przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową – publikacje IPN](#)
- [Maciej Korkuć, Walcząca Rzeczpospolita 1939-1945, Warszawa 2019](#)
- [Bolesław Wójcik, *Moja służba w Armii Krajowej. Wspomnienia z pracy na kolei, działalności konspiracyjnej w Obwodzie Garwolin ZWZ-AK oraz okresu internowania w ZSRR, przedmowa Zbigniew Gnat-Wieteska, redakcja i opracowanie Tomasz Sudoł, Warszawa 2019*](#)
- [Wileńska łączniczka AK. Z Danutą Szyksznian-Ossowską „Sarenką” rozmawia Magdalena Semczyszyn, Szczecin 2018](#)
- [Polska pod okupacją 1939-1945, tom 1 i 2 \[pdf\]](#)
- [Polska pod okupacją 1939-1945, tom 3, Warszawa 2019](#)
- [Powstanie Warszawskie. Tom III. Komiks paragrafowy](#)
- [Obwód VI Praga Okręgu Warszawa AK w powstaniu warszawskim – wybór dokumentów](#)
- [Piotr Niwiński, Legalizacja Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej, 2024](#)
- [Kazimierz Krajewski, Ruch Oporu Armii Krajowej, 2021](#)
- [A droga była niełatwa... Wspomnienia kieleckiego duchownego z lat 1910-1955](#)
- [Akcja Góral. 12 sierpnia 1943. W imieniu Polski Walczącej. Tom 5](#)
- [Kampinos 44. Seria: W imieniu Polski Walczącej cz. 2](#)
- [Wilcze tropy cz. 3. Młot](#)
- [Zamach na Kutscherę – 1 lutego 1944. Seria: W imieniu Polski Walczącej cz. 1](#)
- [Na cichym froncie. Relacja z działalności konspiracyjnej w Łodzi 1939-1945](#)
- [Spowiedź konspiratora i partyzanta](#)
- [„Trzy konspiracje”. Historia Aleksandra Rusina ps. „Rusal”](#)
- [Nowogródzki Okręg AK w dokumentach, wybrał i opracował Kazimierz Krajewski, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2009](#)
- [Oblicza zdrady?, red. Kazimierz Krajewski, Warszawa 2021](#)
- [Ewa Rzeczkowska, Władysław Siła-Nowicki. Żołnierz i konspirator 1939-1956, Warszawa 2021](#)
- [Andrzej Borcz, Obwód Łańcut SZP-ZWZ-AK w latach 1939-1945, Kraków-Warszawa 2020](#)
- [Daniel Koreś, W cieniu wyroku na miasto. Pułkownik dyplomowany Józef Szostak „Filip” \(1897-1984\). Biografia szefa Oddziału III i szefa operacji KG AK, IPN, Wojskowe Biuro Historyczne, Wrocław-Warszawa 2023](#)
- [„Biuletynie IPN” nr 7-8 \(116-117\) lipiec-sierpień 2010: tekst: Kazimierz Krajewski, Jarosław Wróblewski, Ostra Brama 2010](#)
- [Armia Krajowa w dokumentach 1939-1945, t. I, cz. 1. Wrzesień 1939 – czerwiec 1941, wydanie II \(poprawione i uzupełnione\), Instytut Pamięci Narodowej i Studium Polski Podziemnej – Instytut Polski i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie, Warszawa 2015](#)
- [Armia Krajowa w dokumentach 1939-1945, t. I, cz. 2. Wrzesień 1939 – czerwiec 1941, wydanie II \(poprawione i uzupełnione\), Instytut Pamięci Narodowej i Studium Polski Podziemnej – Instytut Polski i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie, Warszawa 2015](#)

- [Krzysztof Kaczmarek, Podziemie narodowe na Rzeszowszczyźnie 1939-1944, Rzeszów 2003](#)
- [Waldemar Grabowski, Polska Tajna Administracja Cywilna 1940-1945, Warszawa 2003](#)
- [Elżbieta Kowalczyk Działalność Związku Patriotów Polskich na Wileńszczyźnie 1944-1946, Instytut Pamięci Narodowej – Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2010](#)
- [Paweł Fornal, Konspiracja akowska i poakowska w powiecie brzozowskim \(1939-1949\). Geneza, struktura, działalność i likwidacja, Rzeszów 2010](#)
- [Z dziejów Polskiego Państwa Podziemnego na Kielecczyźnie 1939-1945, red. Jerzy Gapys i Tomasz Domański, Kielce 2016](#)

Audiobooki

- [Józef Bandzo „Jastrząb”, Tak było. Wspomnienia partyzanta 3. i 5. Wileńskiej Brygady AK, Warszawa 2021, czyta: Marcin Kwaśny](#)
- [Płyta: Dziesięć kroków. Memoriał Warszawski 1944](#)
- [„Nie było czasu na strach...” Z Janiną Wasiłojć-Smoleńską rozmawiają Marzena Kruk i Edyta Wnuk \(audiobook w interpretacji Anny Marii Buczek i Teresy Lipowskiej\), Szczecin 2017, ss. 20, długość nagrania 8 h 47 min](#)
- [Biogram bohaterki audiobooka „Nie było czasu na strach...” Janiny Wasiłojć-Smoleńskiej ps. „Jachna”](#)

► Do pobrania

- [„Biuletyn IPN” nr 1-2/2025. – Podział Europy](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 7-8/2024 – Warszawa '44](#)
- [„Biuletyn IPN” 2024, nr 1-2/2024 – Akcja „Burza”](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 1-2/2022 – Armia Krajowa i jej kontynuacja](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 10/2022 – Oświata, kultura i nauka w okupowanym kraju](#)
- [„Biuletyn IPN” 9/2021 – Pisarze polscy](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 10/2020 – Ratowanie dóbr kultury](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 9/2020 – Nowe spojrzenie na WiN](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 7-8/2019](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 8-9 \(79-80\) sierpień-wrzesień 2007](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 8-9/2002](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 8-9/2004](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 8-9/2009](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 8-9/2011](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 3/2011](#)
- [80. rocznica przemianowania ZWZ na AK – materiały do pobrania](#)

Z serii „Patroni naszych ulic”

- [Marcin Przeglęta, Powstańcy warszawscy](#)
- [Marek Gałęzowski, Generał Stefan Rowecki „Grot” \(1895-1944\)](#)
- [Miroslaw Surdej, Pułkownik Łukasz Ciepliński \(1913-1951\)](#)
- [Jacek Pawłowicz, Rotmistrz Witold Pilecki \(1901-1948\)](#)
- [Małgorzata Ptasińska, Stefan Korboński \(1901-1989\)](#)
- [Generał August Emil Fieldorf „Nil” \(1895-1953\)](#)
- [Jacek Pawłowicz, Generał Leopold Okulicki „Niedźwiadek” \(1898-1946\)](#)
- [Tomasz Sudoł, Maciej Żuczkowski, Major Hieronim Dekutowski „Zapora” \(1918-1949\)](#)
- [Tomasz Toborek, Stanisław Sojczyński „Warszyc” \(1910-1947\)](#)

- [Ewa Celińska-Spodar, Jan Rodowicz „Anoda” \(1923 -1949\)](#)
- [Norbert Wójtowicz, Karolina Lanckorońska \(1898-2002\)](#)
- [Maciej Żuczowski, Generał brygady Antoni Chruściel \(1895-1960\)](#)
- [Marzena Kruk, Grzegorz Berendt, Danuta Siedzikówna „Inka” \(1928-1946\)](#)

► Dodatki do prasy – do pobrania

- [„80. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego” – dodatek specjalny do tygodnika „Do Rzeczy” nr 31/2024](#), m.in. tekst dt. Karola Nawrockiego, prezesa IPN pt. Powstańczy bój o wolną Polskę
- [Armia Krajowa. Wojsko wolnej Polski](#) – dodatek prasowy IPN do „Gościa Niedzielnego” z 25 września 2022 r., m.in. tekst dr. Karola Nawrockiego, Armia Krajowa – *Wojsko Polskie w podziemiu*
- [Akcja „Burza” i Powstanie Warszawskie – dodatek historyczny IPN z 27 lipca 2022](#), tekst dr. Karola Nawrockiego, prezesa IPN – Bohaterowie '44. Świadectwo patriotyzmu pokolenia II RP
- [Dodatek prasowy Oddziału IPN w Rzeszowie „80. rocznica przekształcenia struktur zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego ZWZ w AK”](#) – luty 2022
- [„80. rocznica przekształcenia struktur zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego SZP-ZWZ-AK”](#) Dodatek prasowy Oddziału IPN w Łodzi
- [„Żołnierze Wierni Ojczyźnie. AK”](#). Dodatek prasowy Oddziału IPN w Krakowie (luty 2022)
- [„80. rocznica przekształcenia struktur zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego ZWZ w AK”](#). Dodatek prasowy Oddziału IPN w Rzeszowie
- [Specjalny dodatek IPN o Akcji „Burza”](#) – dodatek historyczny IPN ukazał się 28 lipca 2014 roku w grupie tytułów Polska Press
- [Dodatek historyczny kieleckiej delegatury IPN poświęcony przekształceniu ZWZ w AK \(14 lutego 1942 r.\) – 27 stycznia 2022](#)
- [Generał Okulicki 1898-1946 – „Nasz Dziennik”, 3/2011 \(46\)](#)

► Audycja historyczna IPN

- [5. odcinek audycji „Przystanek Historia” w portalu przystanekhistoria.pl – rozmowa z dr. Tomaszem Łabuszewskim, dyrektorem warszawskiego oddziału IPN, o Armii Krajowej](#)

► Infografiki historyczne

- [80/80, czyli 80 żołnierzy AK na 80 rocznicę przekształcenia ZWZ w AK](#) – na osiemdziesiątą rocznicę przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową Instytut Pamięci Narodowej przygotował cykl infografik prezentujących osiemdziesięcioro Bohaterów AK.
- [Armia Krajowa](#)
- [Polskie Państwo Podziemne](#)

► Notacje – w 2022 r., w związku z 80. rocznicą przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową, Biuro Edukacji Narodowej IPN przygotowało cykl 5 krótkich filmowych odcinków, w których Świadkowie Historii opowiadają o działalności w ramach struktur Armii Krajowej. Posłuchamy niezwykłych wspomnień Janusza Brochwicz-Lewińskiego, Marii Danuty Skorupińskiej, Henryka Troszczyńskiego.

[Armia Krajowa – świadectwa Niezwyciężonych. Cykl 5 fragmentów notacji IPN](#)

- [AKCJA „APTEKA” – Janusz Brochwicz-Lewiński – Armia Krajowa: świadectwa Niezwyciężonych \[1/5\]](#)

- [UKRYWANIE POSZUKIWANYCH - Maria Danuta Skorupińska - Armia Krajowa: świadectwa Niezwyciężonych \[2/5\]](#)
- [ODKRYCIE GROBÓW KATYŃSKICH - Henryk Troszczyński - Armia Krajowa: świadectwa Niezwyciężonych \[3/5\]](#)
- [PAŁACYK MICHŁA - Janusz Brochwicz-Lewiński - Armia Krajowa: świadectwa Niezwyciężonych \[4/5\]](#)
- [URATOWANI Z GETTA - Maria Danuta Skorupińska - Armia Krajowa: świadectwa Niezwyciężonych \[5/5\]](#)
- [Jak wyglądały ostatnie chwile życia „Zapory”?](#)
- [Jakimi cechami oraz umiejętnościami odznaczał się „Zapora”? - Janusz Brochwicz-Lewiński](#)
- [Wspomnienia Marianny Krasnodębskiej](#)

I inne świadectwa - na portalu <https://opowiedziane.ipn.gov.pl>

► Plakaty

[Plakaty prezentujące członków Armii Krajowej z Wielkopolski](#)

► Znaki Pamięci

[Ryngraf w polskiej historii](#) - w 80. rocznicę przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową Biuro Edukacji IPN stworzyło repliki trzech międzywojennych ryngrafów. Ryngrafy wydano na pamiątkę Polskiego Państwa Podziemnego, Szarych Szeregów i Armii Krajowej.

► Wystawy

- [Armia Krajowa](#) [do pobrania] - wystawa została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Warszawie. Przedstawione są podstawowe zagadnienia związane z powstaniem i rozwojem Armii Krajowej, największej organizacji zbrojnej polskiego podziemia w czasie II wojny światowej, scalającej wspólny wysiłek zbrojny rozdrobnionych na początku okupacji organizacji niepodległościowych. Na planszach wystawy ukazane są m.in. wysiłek polskiej młodzieży harcerskiej, propaganda i wywiad organizacji, udział kobiet w działalności podziemnej. Działalność sabotażowa i dywersyjna, akcje zbrojne. Przedstawiona jest również działalność niektórych ważniejszych zgrupowań tj. Zgrupowanie AK „Ponury” - „Nurt”, 5 Wileńska Brygada AK , akcja „Burza” na kresach oraz Powstanie Warszawskie.

[Wystawa plenerowa IPN „Armia Krajowa”](#)

- [Polskie Państwo Podziemne PL/ENG](#)
- [Cichociemni PL](#) - wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.
- [Powstanie Warszawskie 1944. Bitwa o Polskę PL/EN](#)
- [Polski wysiłek zbrojny w II wojnie światowej](#) - wystawa przygotowana przez OIPN w Białymstoku
- [„Burza” - Armia Krajowa w 1944](#)
- [„Kedyw. Miecz i Tarcza Armii Krajowej”](#)
- [Stefan Rowecki „Grot”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi.
- [Tadeusz Bór-Komorowski](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu.
- [Leopold Okulicki](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro

Edukacji Narodowej IPN w Krakowie.

- [August Emil Fieldorf](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Krakowie.
- [Jan Rodowicz „Anoda”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN.
- [Hieronim Dekutowski „Zapora”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Lublinie
- [Michał Tokarzewski-Karaszewicz](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Białymstoku
- [Jan Piwnik „Ponury”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Referat Edukacji Narodowej IPN w Kielcach.
- [Waldemar Szwiec „Robot”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Referat Edukacji Narodowej IPN w Kielcach.
- [Władysław Liniarski „Mścisław”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Białymstoku.
- [Witold Pilecki](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN.
- [Łukasz Ciepliński](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN.
- [Danuta Siedzikówna „Inka”](#) - biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN.

► Materiały edukacyjne do wystaw

- [„Polskie Państwo Podziemne. Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej IPN”](#)

► Gry IPN

- [14 lutego 2024, Kraków - premiera gry planszowej „Cichociemni. Spadochroniarze AK” w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia”](#)

► Spot IPN

●

[Tobie Ojczyzno CICHOCIEMNI - spot edukacyjny \[English subtitles\]](#)

► IPNtv

- Świadectwa

[Armia Krajowa - świadectwa Niezwyciężonych \[PLAYLISTA\]](#)

[AKCJA „APTEKA” - Janusz Brochwicz-Lewiński](#)

[Żona spała na karabinie maszynowym - opowiada Tadeusz Lutak](#)

[Jakub „Tomek” Nowakowski: natarcie na Dworzec Gdański](#)

[Kim byli Dirlewangerowcy? - gen. Janusz Brochwicz-Lewiński: uczestnik Powstania Warszawskiego](#)

[Uratowana z getta – Maria Danuta Skorupińska – Armia Krajowa](#)

[Pałacik Michla – Janusz Brochwicz-Lewiński](#)

[Odkrycie grobów katyńskich – Henryk Troszczyński](#)

[Ukrywanie poszukiwanych – Maria Danuta Skorupińska](#)

- [Dziewczyny z Armii Krajowej – Z miłości do Polski](#)
- [Home Army Girls – campaign: Poland, I'm in Love](#)
- [Armia Krajowa – armia inna niż wszystkie \[FILM EDUKACYJNY\]](#)
- [Z miłości do Polski 80. rocznica przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową](#)
- [Armia Krajowa \(nieoficjalny hymn środowisk żołnierzy AK\)](#)
- [Elżbieta Zawacka „Zo” – film dokumentalny](#)
- [Niezlomny Anioł – filmowa sylwetka Lidii Lwow-Eberle, żołnierza 5 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej](#)
- [Zamach na Kutschere 1 lutego 1944](#)
- [Akcja „Burza”, afery mięsna i Dziennik Telewizyjny w PRL – Historia dla Ciebie odc. 29](#)
- [Okoliczności wybuchu Powstania w Warszawie 01.08.44–cykl Kulisy historii odc. 125](#)
- [Z miłości do Polski 80. rocznica przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową](#)
- [Być wiernym Rzeczypospolitej Polskiej – Przystanek Historia, odc. 30](#)
- [Okoliczności podjęcia decyzji o wybuchu Powstania Warszawskiego 01.08.44 – cykl Kulisy historii odc. 125](#)
- [IPNtv: Prezentacja książki „Armia Krajowa w dokumentach 1939-1945”, tom II](#)
- [Prezentacja książki „Polska pod okupacją 1939-1945”, tom 3](#)
- [Zamach na kata Warszawy – brawurowa akcja polskiego podziemia](#)

Dyskusje, wykłady

- [ZWZ – AK – jak powstała zbrojna konspiracja? – cykl Kulisy historii odc. 203](#)
- [Komendanci Obwodów Okręgu Warszawskiego AK w godzinie próby – Michał Zarychta \[WYKŁAD\]](#)
- [Nieznane fakty z powstania warszawskiego na Pradze \[DYSKUSJA\]](#)
- [Armia Krajowa – armia inna niż wszystkie \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)
- [Armia Krajowa: znana i nieznana – cykl Między mitem a rzeczywistością \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)
- [Armia Krajowa – Wojsko Polskie w konspiracji. Wykład online](#)
- [80. rocznica przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową \[dyskusja online\]](#)
- [Wileńskie Brygady Armii Krajowej – cykl KRESY \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)
- [Historia Okręgu Wileńskiego 1939-1948 – FRAGMENTY KSIĄŻEK WYDAWNICTWA IPN \[47\]](#)
- [Armia Krajowa Okręgu Poznań: Franciszek Witaszek – cykl Historia w obrazie \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)
- [Armia Polska: konspiracja antykomunistyczna w Wielkopolsce w 1945 r. – dr Rafał Sierchuła \[WYKŁAD\]](#)
- [PRAWDZIWA HISTORIA DOKUMENTÓW ARMII KRAJOWEJ – cykl Kulisy historii odc. 45](#)
- [Akcja Armii Krajowej kryptonim „Bollwerk” \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)
- [Szczecińskie losy byłych żołnierzy Armii Krajowej \[DYSKUSJA ONLINE\]](#)

Więcej materiałów: [IPNtv](#)

► Audio

- [Audycja „Przystanek Historia” w Polskim Radiu, 14 lutego 2024w Programie I, z udziałem dr. Marka Jedynaka, dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku: akcja „Burza”](#)
- [W audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu o przekształceniu Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową \(w 80. rocznicę\) – 9 lutego 2022](#)

Kontakt dla mediów:

dr Rafał Kościański
rzecznik prasowy IPN
tel. [+48 735 205 793](tel:+48735205793)
rzecznik@ipn.gov.pl

AUDIO:

- 14 lutego: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej, 83 rocznica przekształcenie ZWZ w AK, dr Tomasz Łabuszewski, dyrektor OIPN w Warszawie

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Pliki do pobrania

[14 lutego: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej, 84. rocznica przekształcenie ZWZ w AK, dr Tomasz Łabuszewski, dyrektor OIPN w Warszawie \(mp3, 2.9 MB\)](#)

[14 lutego: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej, 84. rocznica przekształcenie ZWZ w AK, dr Tomasz Łabuszewski, dyrektor OIPN w Warszawie \(wav, 21.21 MB\)](#)

[Armia Krajowa, wywiad AK - Radosław Stróżyk \(OBBH IPN\) w Warszawie \(mp3, 2.26 MB\)](#)

[Armia Krajowa, znaczenie AK - Radosław Stróżyk \(OBBH IPN\) w Warszawie \(mp3, 2.95 MB\)](#)

Centrala

Armia Krajowa